

Purkuputki pilaa Nuasjärven syvänteet

Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piirin tiedote 23.5.2016

Sotkamon Luonto ry:n toimesta suoritettiin kenttämittaus noin 1.6 kilometriä Terrafamen purkuputken suuaukolta sijaitsevassa laajassa Selkäsaaren syvänteessä. Vesikerroksista mitattiin lämpötilat ja sähkönjohtavuudet. Syvänteestä löydettiin yli 10 metriä syvä kemiallisesti kerrostunut alue, johon kevätkierto ei ole yltänyt.

Tuoreet mittaukset osoittavat, että Ison Selkäsaaren eteläpuoleisella syvänteellä veden kevätkierto on yltänyt vain noin 18 metrin syvyyteen, kun syvänteen kokonaissyvyys on runsaat 28 metriä. Tätä osoittaa se, että veden lämpötila syvänteessä on edelleen talviolosuhteita vastaten noin kaksi astetta. Mikäli täyskierto olisi ulottunut pohjaan saakka, lämpötilan tulisi olla vähintään neljä astetta. Myös veden sähkönjohtavuus nousee merkittävästi tämän tason alapuolella. Kierron vaillinaisuus johtuu syvänteeseen kertyneestä, korkean suolapitoisuuden vuoksi normaalia järvivettä raskaammasta kaivoksen purkuvedestä.

Kaivoksen vesistöongelmiin perehtynyt ympäristötieteen dosentti Heikki Simola Itä-Suomen yliopistosta kertoo havainnon merkityksestä: ”Syvänteellä Nj35 noin 18 metrin syvyydellä havaittu lämpötilan ja johtokyvyn harppauskerros osoittaa syvänteen kemiallista kerrostuneisuutta. Vähintään kymmenen hehtaarin laajuinen pysyvä happikadon alue on kehittymässä tähän syvänteeseen. Sama tilanne voi toistua useassa muussakin syvänteessä. Kokonaistilanne pitäisi ELY-keskuksen pystyä selvittämään. Mikäli ensi syksynä syystäyskierto tapahtuu voimallisesti ja kestää pitkään, kemiallinen kerrostuneisuus saattaa purkautua tai kemiallinen harppauskerros siirtyä syvemmälle. On kuitenkin selvää, että purkuputki synnyttää ja ylläpitää suolakerrostuneisuutta Nuasjärven syvänteissä niin kauan kuin se on toiminnassa. Näin ei pitänyt tapahtua – purkuputki rakennettiin, jotta vesistöjen suolaantumisongelma saataisiin hallintaan. Tämän vuoksi on perusteltua vaatia kaivoksen sulkemista”.

Kainuun luonnonsuojelupiiri on lähettänyt Kainuun ELY-keskukselle 23.5.2016 avoimen kirjeen. Siinä pyydetään ELY-keskusta suorittamaan Nuasjärven useammassa syvänteessä happitilanteen analysointi. Sotkamon Luonto ry:n toimesta kiinnitettiin jo 20.4.2016 huomiota nytkin esillä olevan syvänteen huolestuttavan korkeisiin sähkönjohtokyvyn lukemiin. Tilanne on siitä pahentunut, kun talven raskas suolapitoinen vesi on jäänyt kerrostuneena syvänteeseen. (liite: Lehtikirjoitus Terrafamen päästöt Nuasjärveen)

Sotkamon Luonto ry:n toimesta on kiinnitetty huomiota suolakerrostumisen riskiin sekä järjestön muistutuksessa purkuputkiluvasta Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle että valituksessa Vaasan hallinto-oikeuteen. Ongelmat ovat Terrafamen päästöjen seurausta. Nyt esiin tulleet havainnot tukevat käsitystä, että Kainuun keskeisen järven ekologian kannalta Talvivaara – Terrafamen päästöt Nuasjärveen ovat kestäättömällä tasolla.

Lisätietoja antavat:

Antti Lankinen 040 5945622

Heikki Simola 050 4423566